

Procés de participació del Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya 2021 - 2026

Informe de les sessions de participació en línia
Sessió territorial 2: Territoris litorals

7 d'octubre de 2020

El present document és fruit de les sessions de debat del procés participatiu que s'han dut a terme en el marc d'elaboració del Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya 2021-2026. No té caràcter jurídic ni exposa la posició del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Índex

1. Introducció: presentació del procés

- A. El Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya
- B. El procés participatiu
- C. Plantejament i objectius de les sessions territorials

2. Desenvolupament de la sessió

- A. Objectius específics de la sessió
- B. Estructura i desenvolupament de la sessió

3. Recull d'aportacions

- A. Propostes
- B. Bones pràctiques de referència

4. Assistència i participació

1

Introducció: presentació del procés

- A. El Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya**
- B. El procés participatiu**
- C. Plantejament i objectius de les sessions territorials**

A. El Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya

La Generalitat de Catalunya impulsa una estratègia alimentària de país per al període 2021-2026. Aquesta estratègia ha d'apostar per un sistema alimentari sostenible, competitiu i arrelat al territori, que produeixi aliments accessibles, saludables i de qualitat, i que siguin reconeguts com a tals pels consumidors.

Aquest Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya (PEAC) és la primera actuació del Consell Català de l'Alimentació, l'òrgan de participació i col·laboració, de debat i d'assessorament, consulta i proposta en matèria d'agroalimentació, impulsat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP) i en el qual es troben representades totes les baules de la cadena alimentària i totes les administracions que hi treballen.

La redacció del Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya 2021-2026 es va iniciar a la tardor de 2019 amb la posada en marxa de diferents grups de treball formats per experts dels sectors i les administracions. A partir del treball d'anàlisi i diagnosi del sistema alimentari realitzat per aquests grups, es van identificar els reptes de l'alimentació a Catalunya i es va proposar l'estructura operativa del Pla: quatre grans eixos de treball per als quals es defineixen una sèrie d'objectius estratègics que, al seu torn, es despleguen en 24 línies estratègiques.

El sistema alimentari del futur...

El Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya defineix les actuacions per contribuir als següents objectius:

Objectius

...és una eina per **mitigar l'emergència climàtica**

...és econòmicament sostenible

...s'orienta cap a l'**autoproveïment**

...contribueix a **arrelar la població** i a cohesionar el territori

...reforça l'**autoestima alimentària**

...és socialment sostenible i **accessible per a tothom**

...**distribueix el valor de manera justa** entre tots els agents

...fomenta la **col·laboració i cooperació entre els actors**

...impulsa **hàbits alimentaris saludables**

...garanteix la **seguretat i la qualitat, i és de confiança**

Objectius resum PEAC

B. El procés participatiu

El procés participatiu busca involucrar la ciutadania en la definició d'aquesta estratègia alimentària, especialment els actors que formen part de la cadena de valor agroalimentària, des dels productors d'aliments fins als consumidors finals.

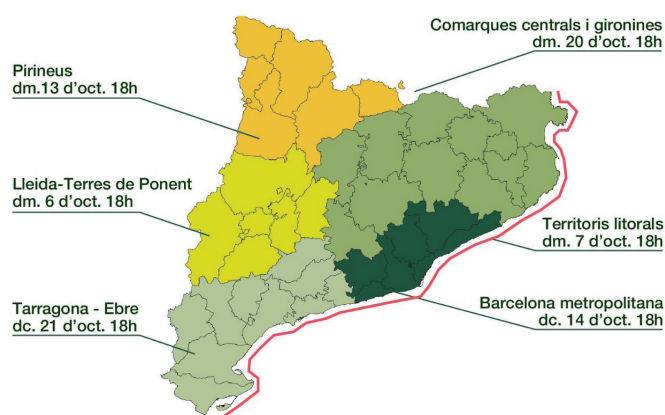
El mes de juny de 2020, es va realitzar una enquesta per definir els objectius que hauria de prioritzar el pla segons els participants, els resultats de la qual van servir per organitzar les sessions obertes a la ciutadania al llarg del mes de juny. L'objectiu d'aquestes sessions era definir propostes d'iniciatives d'actuació de les estratègies prioritzades. En les set sessions realitzades (dues de les quals adreçades específicament als col·lectius de dones i de joves), es va recollir que les estratègies a què la ciutadania donava més importància (sobre les quals hi havia més propostes) eren les següents:

- Afavorir la transició cap a models de producció alimentària sostenibles: que generin un impacte positiu en el medi ambient.
- Promoure i impulsar dietes saludables i sostenibles entre la població.
- Equilibrar la captació de valor: remuneració justa per a tots els actors de la cadena alimentària.
- Promoure una transmissió de la informació sobre els aliments veraç i transparent.
- Fomentar la consciència alimentària: ser conscients de les conseqüències de les nostres decisions de consum.

C. Plantejament i objectius de les sessions territorials

A partir dels resultats de les sessions participatives realitzades el juny, es van plantejar sis sessions territorials que abastaven tot el territori de Catalunya. L'objectiu d'aquestes sessions era:

- Concretar les propostes d'iniciatives a cada territori.
- Recollir noves propostes d'iniciatives per a cada territori que puguin enriquir el desplegament territorial del PEAC.

Distribució territorial de les sessions

A causa de la situació sanitària, les sessions es van realitzar de manera telemàtica reproduint el format de les sessions temàtiques del mes de juny: les trobades es van realitzar mitjançant la plataforma Teams, i el treball col·laboratiu a través de l'eina Miro.

2

Desenvolupament de la sessió

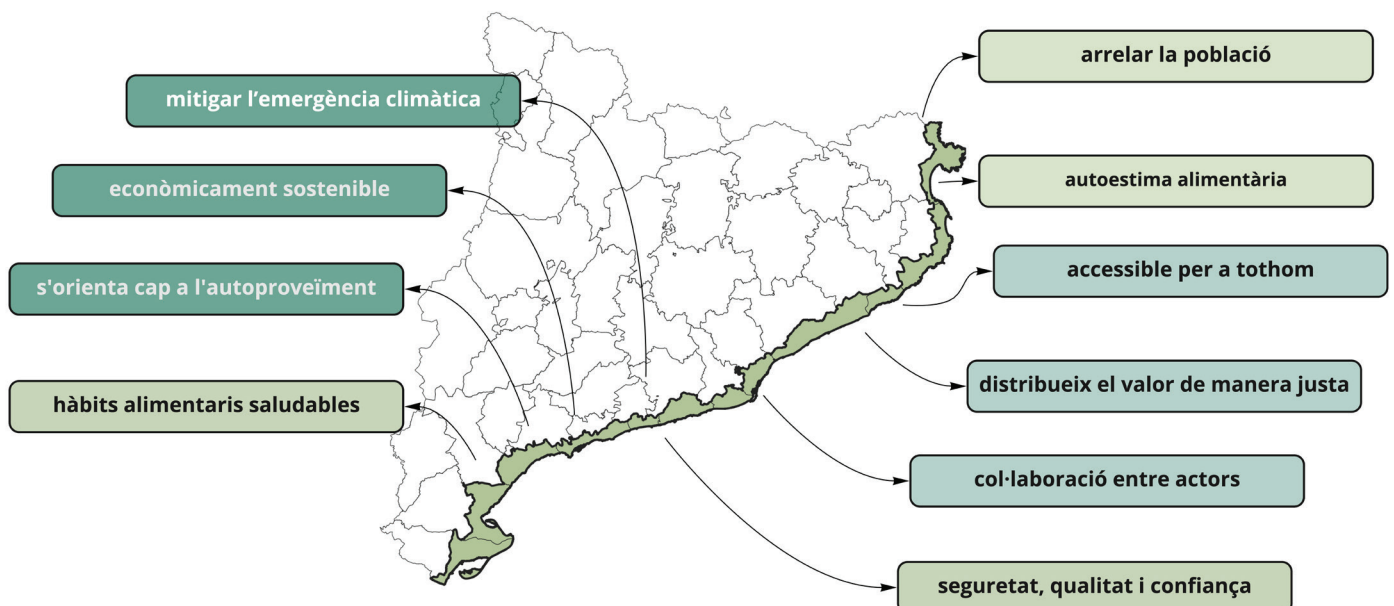
A. Objectius específics de la sessió

B. Estructura i desenvolupament de la sessió

La sessió adreçada als territoris litorals de Catalunya va tenir lloc el dimecres 7 d'octubre, de 18 h a 20 h, mitjançant la plataforma de videoconferència Teams i utilitzant l'eina col·laborativa Miro per al treball de recollida i sistematització de propostes.

A. Objectius específics de la sessió

- Recopilar i compartir Bones Pràctiques i experiències als territoris litorals relacionades amb les categories següents:
 - a. **Xarxes i espais de col·laboració:** experiències d'organització, col·laboració i treball en equip: què necessitem per organitzar-nos millor?
 - b. **Relació amb les persones consumidores, distribució en línia:** quins canals de venda, especialment en línia, són els que millor funcionen? Què s'ha de reforçar pel que fa a la logística, la formació digital, les eines digitals, etc.?
 - c. **Transformació digital:** etiquetatge intel·ligent, eines digitals i necessitats tecnològiques, adaptació a les noves tecnologies (projecte AgroDigiCat).
 - d. **Infraestructures continentals:** aprofitament d'infraestructures continentals que estan (o no) en desús (com ara polígons o naus industrials) per fer activitats relacionades amb la pesca i les activitats aquícoles.
 - e. **Altres experiències.**
 - Identificar relacions i complementaritats entre aquestes experiències.
 - Identificar actuacions que des del Pla estratègic de l'alimentació puguin contribuir a potenciar i impulsar aquestes iniciatives, reforçar-les o reproduir-les a altres territoris.

3. Categorització i anàlisi de les Bones Pràctiques (20')

Una segona fase consisteix a posar en comú les experiències recollides, per explorar les seves possibles complementaritats i punts en comú. Les persones participants expliquen i concreten les Bones Pràctiques identificades, i amb aquesta informació s'agrupen en grans agrupadors (centres de formació i productes de proximitat, xarxes de distribució en línia, mercats de proximitat per afavorir el coneixement entre productors i consumidors, intercooperació, espais de promoció i difusió, protecció del territori, infraestructures compartides i empenedoria, i ajuts alimentaris).

4. Què ens pot aportar el Pla d'Alimentació? (20')

La tercera part del treball es dedica a recollir actuacions que es poden impulsar des del Pla de l'alimentació per fer avançar i enfortir aquestes experiències. Després d'un treball individual per escriure les propostes concretes, es fa una lectura conjunta del mapa de necessitats dibuixat de manera col·laborativa.

5. Posada en comú (10')

Es posa en comú el treball realitzat, i l'espai de torn de paraula es complementa amb aportacions a través del xat sobre les intervencions que es feien per videotrucada, per donar suport, puntualitzar o afegir aspectes als temes relacionats amb les necessitats identificades.

6. Tancament i comiat (10')

S'acaba la sessió amb l'agraïment per la feina feta a totes les persones assistents, i se les informa sobre les dates de les pròximes sessions. També s'explica que totes les propostes rebran la resposta tècnica corresponent, una vegada analitzada la seva viabilitat per incorporar-les al Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya. El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació expressa l'agraïment a les persones participants i el gran interès de les propostes recollides per a la redacció del Pla estratègic.

3

Recull d'aportacions

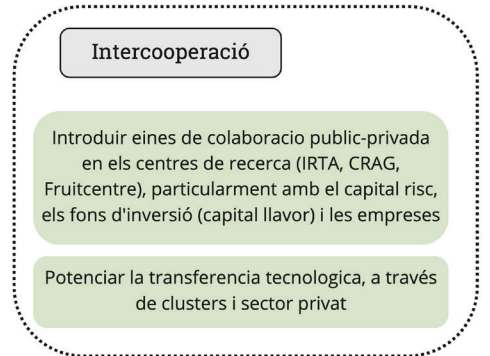
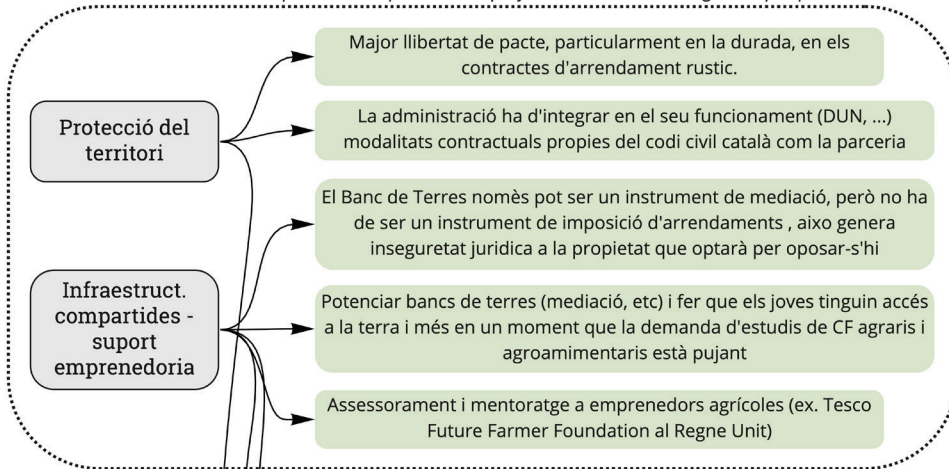
A. Propostes

B. Bones Pràctiques de referència

3 Recull d'aportacions

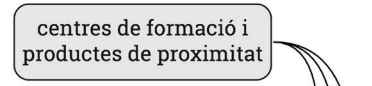
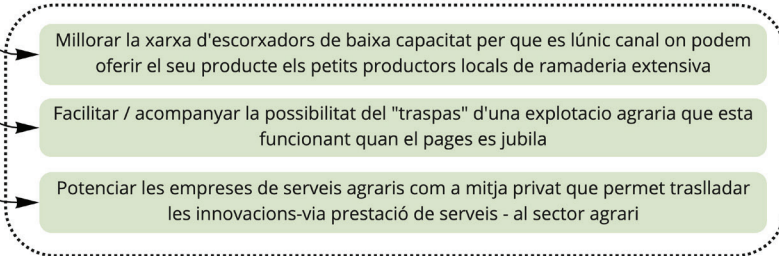
Sessió territorial 2: Territoris litorals

PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera

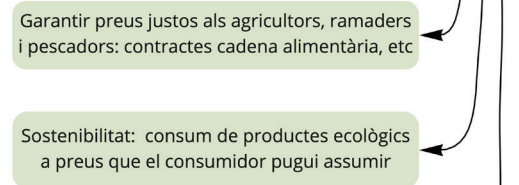
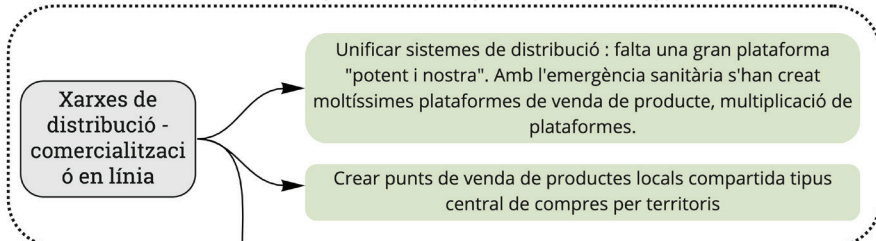

ST21 Optimitzar els sistemes productius per millorar l'eficiència productiva del sistema alimentari català

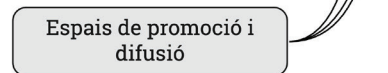
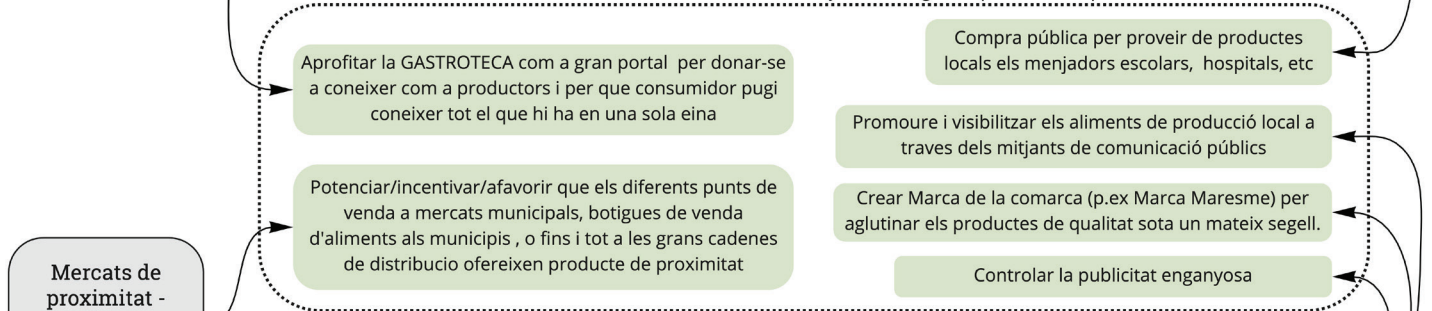
PT25 Dotar al món rural de serveis bàsics i fomentar la implantació d'empreses

ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori

PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català

PT22 Transmetre i visibilitzar entre tota la ciutadania la realitat rural i marítima del territori

Potenciar al comerç local de proximitat no només com un intercanvi comercial sinó com un element de cohesió local

PT29 Consolidar la gastronomia com a vector d'impuls de la cultura culinària catalana

Cal més implicació de la restauració per utilitzar productes de proximitat, no només dir-ho

ONG d'ajuda alimentària als més necessitats: Creu Roja, Banc Aliments

JC32 Reforçar la col·laboració entre els agents que treballen per l'accés a una alimentació digna

Obrir concursos públics per tal de fomentar col·laboracions públics privades. Les empreses Catalanes ja aportem molt de producte a aquestes associacions sense ànim de lucre, però seria bo que també hi haguessin concursos públics a sobre tancat per fer arribar els productes necessaris als més necessitats.

3 Recull d'aportacions

Sessió territorial 2: Territoris litorals

Descripció de les propostes	Categorització de les propostes
Introduir eines de col.laboració public-privada en els centres de recerca (IRTA, CRAG, Fruitcentre), particularment amb el capital risc, els fons d'inversió (capital llavor) i les empreses	ST21 Optimitzar els sistemes productius per millorar l'eficiència productiva del sistema alimentari català
Potenciar la transferència tecnològica, a través de clusters i sector privat	ST21 Optimitzar els sistemes productius per millorar l'eficiència productiva del sistema alimentari català
Potenciar circuits curts de distribució	ST17 Millorar la circularitat i facilitar l'assoliment dels principals estàndards de circularitat en els processos i etapes de tota la cadena de valor alimentària
Aprofitar la GASTROTECA com a gran portal per donar-se a conèixer com a productors i per que consumidor pugui conèixer tot el que hi ha en una sola eina	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Crear punts de venda de productes locals compartida	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Unificar sistemes de distribució : falta una gran plataforma "potent i nostra". Amb l'emergència sanitària s'han creat moltíssimes plataformes de venda de producte, multiplicació de plataformes.	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Cal més implicació del sector de la restauració en l'utilització de productes de proximitat	PT29 Consolidar la gastronomia com a vector d'impuls de la cultura culinària catalana
Potenciar/incentivar/afavorir que els diferents punts de venda a mercats municipals, botigues de venda d'aliments als municipis , o fins i tot a les grans cadenes de distribució ofereixin producte de proximitat	PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català
Crear Marca de la comarca (p.ex Marca Maresme) per aglutinar els productes de qualitat sota un mateix segell.	PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català
Promoure i visibilitzar els aliments de producció local a través dels mitjans de comunicació públics	PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català
Proveir amb productes locals els menjadors d'equipaments públics (escoles, hospitals...)	PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català
Facilitar / acompanyar la possibilitat del "traspas" d'una explotació agrària que està funcionant quan el pages es jubila	PT26 Consolidar la permanència dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
Potenciar les empreses de serveis agraris com a mitja privat que permet traslladar les innovacions-via prestació de serveis - al sector agrari	PT25 Dotar al món rural de serveis bàsics i fomentar la implantació d'empreses
Millorar la xarxa d'escorxadors de baixa capacitat per que es lúnic canal on podem oferir el seu producte els petits productors locals de ramaderia extensiva.	PT25 Dotar al món rural de serveis bàsics i fomentar la implantació d'empreses
Major llibertat de pacte, particularment pel que fa a la durada, en els contractes d'arrendament rústic	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
La administració ha d'integrar en el seu funcionament (DUN, ...) modalitats contractuals pròpies del codi civil català com la parceria	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
El Banc de Terres només pot ser un instrument de mediació, però no ha de ser un instrument de imposició d'arrendaments , això genera inseguretats jurídica a la propietat que optarà per oposar-s'hi	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera

3 Recull d'aportacions

Sessió territorial 2: Territoris litorals

Descripció de les propostes	Categorització de les propostes
Potenciar bancs de terres (mediació, etc) i fer que els joves tinguin accés a la terra i més en un moment que la demanda d'estudis de CF agraris i agroalimentaris està pujant	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
Assessorament i mentoratge a emprenedors agrícoles (ex. Tesco Future Farmer Foundation al Regne Unit)	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
Potenciar al comerç local de proximitat no només com un intercanvi comercial sinó com un element de cohesió local	PT22 Transmetre i visibilitzar entre tota la ciutadania la realitat rural i marítima del territori català
S'ha de garantir preus justos per a persones del sector agricultor, ramader i pesquer a través de contractes en la cadena alimentària	JC41 Redistribuir la captació de valor entre els agents de la cadena alimentària per tal de garantir la sostenibilitat del sector
S'ha d'aconseguir que els productes ecològics tinguin preus assequibles per a tothom (sostenibilitat)	JC33 Promoure la reducció del preu d'aquells productes alimentaris que afavoreixin el seguiment d'hàbits saludables
Obrir concursos públics per tal de fomentar col·laboracions públic-privades en la facilitació de l'accés a l'alimentació de col·lectius vulnerables. Les empreses catalanes ja aportem molt de producte a aquestes associacions sense ànim de lucre, però seria bo que també hi haguessin concursos públics a sobre tancat per fer arribar els productes necessaris als més necessitats.	JC32 Reforçar la col·laboració entre els diferents agents que treballen per la garantia de l'accés a una alimentació digna
Descripció de Bones Pràctiques	Categorització de les Bones Pràctiques
L'Escola Agrària de l'Empordà impulsa potència la formació per a petits productors i operadors agroalimentaris que es volen iniciar en la transformació dels productes. Ho fa a través d'un curs: ESPAIS-TEST	ST6 Impulsar la xarxa per la sostenibilitat ambiental de les indústries
Aposta per les tecnologies 5G a Mercabarna per a la logística de productes frescos	ST5 Identificar i definir el model d'indústria sostenible
Ús de productes de proximitat o regionals a les Escoles d'Hosteleria i menjadors escolars	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Webs de productors per venda on-line i entrega a domicili	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Promocions de productes en xarxes socials i venda conjunta de productes de productors locals	ST13 Crear xarxes de distribució de productes locals a partir de les iniciatives ja existents al territori, dotant-les d'una estructura més forta i resiliència
Aprofitament de les xarxes de les Escoles de Capacitació agrària per formar als productors i informar als consumidors	PT31 Informar i sensibilitzar a la població de l'impacte que tenen les seves decisions de consum
Terra i Taula: Cuiners i productors del Baix Penedès units per l'amor a la gastronomia i la nostra comarca. https://terraitaula.cat/	PT29 Consolidar la gastronomia com a vector d'impuls de la cultura culinària catalana
Sabors de l'horta: recull la tradició del cultiu i l'art de la cuina en uns plats arrelats a la terra i al lloc on s'elaboren. https://turisme.elbaixlobregat.cat/sabors-de-lhorta	PT29 Consolidar la gastronomia com a vector d'impuls de la cultura culinària catalana
Aprofitament dels punts d'interpretació: exemple de PALAMÓS amb el peix	PT28 Definir estratègies de promoció del producte autòcton català

3 Recull d'aportacions

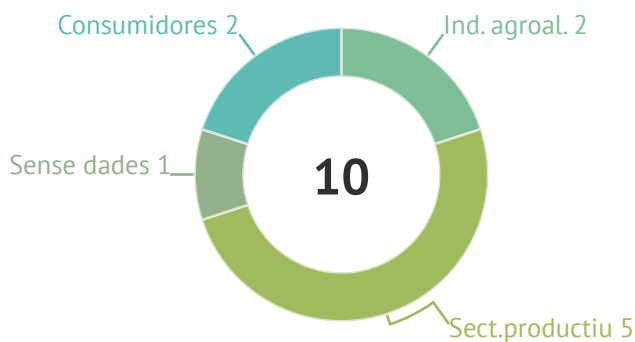
Sessió territorial 2: Territoris litorals

Descripció de Bones Pràctiques	Categorització de les Bones Pràctiques
Aposta per productes locals i amb certificacions DOP: posar en valor segells / identificadors (DOP o segell del parc agrari per exemple) per donar valor afegit al producte. Identificar producte i territori	PT27 Dotar de prestigi als productors d'aliments
Aprofitament de les infraestructures existents al territori: infraestructures de regeneració d'aigua per proveir d'aigua a regadius en cas de sequera; edificis històrics per mercats d'aliments.	PT25 Dotar al món rural de serveis bàsics i fomentar la implantació d'empreses
BCN-SMART RURAL: Els espais "tests" (també nomenats viviers d'emprenedoria o incubadores de pagesos) ofereixen una ubicació física on les persones que volen accedir al sector agrari i ramader tinguin una oportunitat per iniciar-se i experimentar amb el mínim risc empresarial. S'està desenvolupant a França, i està funcionant molt bé.	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
BANC DE TERRES El Banc de Terres del Baix Camp és un servei comarcal de mediació entre persones propietàries i pageses creat per promoure el relleu agrari i la producció de qualitat	PT24 Millorar les condicions per a la incorporació dels professionals a l'activitat agrària i pesquera
Protecció dels territoris agraris productius: no està clar que les conseqüències de la Llei d'espais agraris siguin únicament bones. S'hauria de revisar la llei que regula els contractes d'arrendament agraris	PT23 Posar en valor l'elevada riquesa territorial com a element diferencial de país
Mercats de pagès: el consumidor final coneix el venedor - confiança, vincle, abaratir costos	PT22 Transmetre i visibilitzar entre tota la ciutadania la realitat rural i marítima del territori català
BENVINGUT A PAGÈS ! Per donar a conèixer les explotacions arrelades a la terra, que les famílies no- productores puguin conèixer les famílies productores	PT22 Transmetre i visibilitzar entre tota la ciutadania la realitat rural i marítima del territori català
Horts urbans de lloguer: amb un assessorament de persones pageses expertes, que permet conèixer millor el món de la producció a les persones sense experiència. Autoprovèiment i coneixement / generar xarxa	PT22 Transmetre i visibilitzar entre tota la ciutadania la realitat rural i marítima del territori català
Ramats de foc: festió del risc d'incendis amb pastures. https://www.ramatsdefoc.org/en/project/	JC47 Traccionar empreses auxiliars a la cadena de valor agroalimentària
Sinèrgies entre Gremis Alimentars i/o col·lectius de productors: les sinèrgies entre col·lectius poden acabar donant lloc a associacions, i ajuda a vendre. Sinèrgies entre productors i agents que el transformen. Aprofitar l'empenta generada per la pandèmia	JC46 Fomentar la creació de les organitzacions interprofessionals catalanes
Fet a la conca: cooperativa agroalimentària que donar valor i veu als productes de proximitat elaborats amb les nostres pròpies mans. https://fetalaconca.cat/	JC46 Fomentar la creació de les organitzacions interprofessionals catalanes

4

Assistència i participació

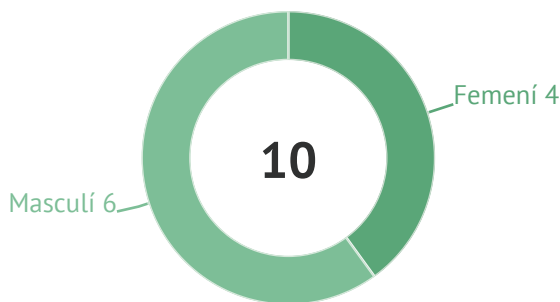
Participació per sectors

Entitats participants

- Càmera Arrosera del Montsià
- Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat
- DARP
- DARP-Amposta
- Gremi de Carnissers & Flequers C Gironines
- Grup d'Acció Local Pesquer Costa Brava
- Institut Agrícola
- La Germinadora (en formació)

Participació per gènere

Municipis de residència de les persones participants

